

УДК 340. 11
ББК 67. 9 (4Укр)
П 75

П 75 **Пріоритети національного реформування держави і права: теорія та практика:** збірник матеріалів Міжнародної юридичної науково-практичної конференції «Актуальна юриспруденція», м. Київ, 8 жовтня 2014 року. Тези наукових доповідей. – К., 2014. – 204 с.

ISBN 978-966-457-193-4

У збірник увійшли кращі тези наукових доповідей з юридичних питань, які оприлюднені 29 травня 2014 року на Інтернет-сторінках сайту www.LegalActivity.com.ua, де можна також ознайомитися з відгуками, коментарями та науковими дискусіями учасників конференції, відвідувачів та гостей сайту. Також усі опубліковані матеріали конференції внесені до наукометричної бази РИНЦ (Російського індексу наукового цитування), ліцензійний договір № 543–09/2013.

Збірник стане у пригоді науковим, науково-педагогічним працівникам вищих навчальних закладів та наукових установ, докторантам, аспірантам, студентам юридичного спрямування, юристам, адвокатам, правознавцям, працівникам органів державної влади та місцевого самоврядування, іншим особам, яких цікавлять актуальні проблеми юриспруденції.

У збірнику максимально точно збережена орфографія, пунктуація та стилістика авторських текстів, які були запропоновані учасниками конференції.

Організаційний комітет Міжнародної юридичної науково-практичної Інтернет-конференції не завжди поділяє думки учасників конференції.

Повну відповідальність за зміст тез доповідей, достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів та наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

ББК 67. 9 (4Укр)

Усі права захищені. За будь-якого використання матеріалів конференції посилання на джерело є обов'язковим.

ISBN 978-966-457-193-4

© Колектив авторів, 2014

© МЮНПК «Актуальна юриспруденція», 2014

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.

Теорія та історія держави і права. Історія політичних і правових учень. Філософія права

<i>Єрмакова Ганна Станіславівна (м. Київ)</i> Особливості релігійного фактору у правовій доктрині.....	8
<i>Кучук Андрій Миколайович (м. Дніпропетровськ)</i> Система права і правова система: теоретико-правовий дискурс	13
<i>Sieńko Mateusz, Soćko Michał (Lublin, Poland)</i> Instytucje Unii Europejskiej a społeczeństwo obywatelskie.....	15
<i>Сухонос Володимир Вікторович (м. Суми)</i> Державні технології в національних проектах: теорія і практика.....	25
<i>Ухач Василь Зіновійович (м. Тернопіль)</i> Кодифікації канонічного права західної (римо-католицької) церкви: порівняльний аналіз	30
<i>Фонарюк Олена Юрївна (м. Львів)</i> Природа людської агресивної поведінки	35
<i>Шестопалова Людмила Николаевна (г. Киев)</i> Война как правовое мракобесье.....	39

СЕКЦІЯ 2.

**Конституційне право.
Адміністративне право і процес. Фінансове право.
Інформаційне право. Міжнародне публічне право**

<i>Андрушко Ірина Петрівна (м. Київ)</i> Конституційно-правова відповідальність: поняття та склад	43
<i>Андрущенко Катерина Анатоліївна (м. Київ)</i> Концепція «margin of appreciation» у національній практиці держав	46

Білецька Марина Юрївна (м. Одеса) Експериментування в системі місцевого самоврядування в Україні	49
Балюк Оксана Олександрівна (м. Київ) До питання використання державної символіки у політичній рекламі	53
Бровко Наталія Іванівна (м. Біла Церква) Законодавчі гарантії права людини і громадянина на свободу, честь та гідність в Україні	58
Дуравкін Павло Михайлович (м. Харків) Податковий обов'язок: співвідношення наукового і нормативно-правового підходу до визначення.....	61
Кислючаєва Марина Вікторівна (м. Суми) Збільшення адміністративно-територіальних одиниць як напрямок реформування адміністративно- територіального устрою	66
Кондратьєв Андрій Юрійович (м. Запоріжжя) Інтеграція державної статистики України до європейської статистичної системи: адміністративно-правовий аспект.....	70
Коростей Василь Іванович (г. Донецьк) Украина: реальность и перспективы	72
Костуренко Тетяна Василівна (м. Полтава) До проблеми визначення дефініції «міжнародний тероризм»	80
Марущак Юлія Вікторівна (м. Київ) Адміністративно-правова охорона майнових та немайнових прав власності в Україні.....	83
Покідько Олексій Павлович (м. Київ) Оптимізація механізму нормотворчої діяльності центральних органів виконавчої влади.....	87
Рогачов Юрій Миколайович (м. Київ) Громадський контроль у складі публічного адміністрування у сфері справляння податків і зборів	90
Суббот Андрій Анатолійович (м. Ірпінь) Особливості регулятивно-правової процедури заявлення кредиторських вимог в Україні.....	94
Титко Анна Василівна (м. Київ) Законодавчі колізії адміністративної норми про порушення вимог фінансового контролю	97

Чернадчук Тамара Олександрівна (м. Суми) Проблематика юридичних фактів у механізмі правового регулювання інформаційних відносин у сфері банківської діяльності.....	100
Шевчук Оксана Романівна (м. Тернопіль) Правові засади діяльності Національного банку у сфері стабілізації валютного ринку України.....	103
Ясинская Дарья Владимировна (г. Одесса) Конституционно-правовое регулирование местных референдумов в Украине	106

СЕКЦІЯ 3.

**Цивільне право і цивільний процес. Сімейне право.
Трудове право. Право соціального забезпечення.
Міжнародне приватне право**

Аксютіна Анастасія Володимирівна (м. Дніпропетровськ) До питання класифікації продюсерських договорів	109
Борденюк Володимир Васильович (м. Київ) Територіальні громади сіл, селищ та міст як суб'єкти цивільного права: поняття та ознаки	112
Васечко Ольга Анатоліївна (м. Київ) Особливості охорони комп'ютерних програм авторським правом.....	118
Веселовський Богдан Андрійович, Недвезький Данило Григорович (м. Київ) Шляхи реформування основної ролі інспекції у сфері охорони праці відповідно до законодавства ЄС	120
Григор'єва Ірина Іванівна (м. Одеса) Особливості правового регулювання міжнародних морських перевезень вантажу	126
Музика Марія Петрівна (м. Хмельницький) Проблеми захисту прав споживачів в Україні: соціально-правовий аспект.....	131
Новохатская Яна Владимировна (г. Харьков) Раздел имущества как способ защиты прав и интересов в семейных отношениях.....	134

społeczne, takie jak rosnące bezrobocie wśród młodych obywateli Unii, może powodować odwrócenie się od wartości wskazanych w koncepcjach społeczeństwa obywatelskiego, i skupienie się na podnoszeniu wydajności ekonomicznej Unii Europejskiej oraz państw członkowskich.

Bibliografia:

1. Galor Z. Społeczeństwo obywatelskie a problem „underclass» w procesie jednoczenia się Europy [w:] Społeczeństwo obywatelskie w procesie integracji europejskiej, Poznań 2003. – S. 39
2. Maliszewska-Nienartowicz J. System instytucjonalny i prawny Unii Europejskiej, Toruń 2010. – S. 191, 194
3. Oddziaływanie na procesy decyzyjne Unii Europejskiej. Podręcznik dla członków i zastępców członków Komitetu Regionów, red. J. Majchrowski, Warszawa 2013
4. Orzeszyna K. Podstawy relacji między państwem a kościołami w konstytucjach państw członkowskich i Traktatach Unii Europejskiej Studium prawnoporównawcze, Lublin 2007. – S. 276
5. Orzeszyna K. Społeczeństwo obywatelskie w Unii Europejskiej, Teka Komisji Prawnej PAN – Oddział Lublin 2009, Nr II – S. 103–104
6. Skubisz R., Skrzydło-Tefelska E. Prawo europejskie, Lublin 2006. – S. 99
7. Załęski P. Neoliberalizm i społeczeństwo obywatelskie, Toruń 2012. – S. 142–143
8. Zawadzka-Łojek A. [w:] Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Tom 3, red. D. Kornobis-Romanowska, J. Łacna, Warszawa 2012. – S. 803
9. Akty prawne:
10. Traktat o Unii Europejskiej z dnia 7 lutego 1992 roku (OJ C 191, 29. 7. 1992).
11. Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (OJ C 11, 15. 01. 2013, s. 8–15)
12. Rozporządzenie (WE) nr 2004/2003 PE i Rady z 4 listopada 2003 roku w sprawie przepisów regulujących partie polityczne na poziomie europejskim oraz zasad dotyczących ich funkcjonowania (OJ L 297 z 15. 11. 2003, s. 1)
13. Rozporządzenie (WE) nr 1524/2007 PE i Rady z 18 grudnia 2007 roku (OJ L 343 z 27 grudnia 2007 r., s. 5)
14. Europejska Karta Samorządu Terytorialnego sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1985 roku (Dz. U. z 1994 r., Nr 124, poz. 607)
15. Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 13 kwietnia 2000 roku (A5–0086/2000)
16. Dokumenty źródłowe:
17. Konferencja reprezentantów państw członkowskich, Bruksela, 20 września 2000 (CONFER 4772/00)
18. Opinia Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie Roli organizacji społeczeństwa obywatelskiego w budowaniu Europy i ich wkładu w ten proces – CESE 851/1999 z 22 września 1999 r.
19. Opinia z 26 stycznia 2000 (COM 2000, 34)
20. JOCE 1999, C 329/10

ДЕРЖАВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАЦІОНАЛЬНИХ ПРОЕКТАХ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

СУХОНОС Володимир Вікторович,
*д. ю. н., професор, професор кафедри
державно-правових дисциплін ДВНЗ
«Українська академія банківської справи
Національного банку України»*

Сьогодення в Україні характеризується невизначеністю, адже наша країна опинилася в глобальній точці бифуркації – точці вибору шляху в майбутнє. Розпущений парламент і можливість формування вищого органу народного представництва з осіб, які не були «замарані» в злочинах попередньої влади, дає Україні шанс на благополучне життя.

Проте у цього шансу є й певні проблеми з реалізацією.

Річ у тому, що, з одного боку, частина депутатів йде до парламенту задля реалізації власних амбіцій. Щодо іншої частини, на яку, власне кажучи, й сподівається переважна більшість громадян, то далеко не всі з них не розуміють того, що «ключовими моментами і успішного розвитку держави, і високого рівня життя його населення є два параметри – ефективність системи управління і рівень розвитку технологій» [1, с. 252].

Категорія «технологія» походить від поєднання двох грецьких слів «techne», яке позначає «мистецтво», майстерність» або

«вміння» та «logos», тобто «наука». Інакше кажучи, технологія – це «сукупність методів обробки, виготовлення, зміни стану (властивостей, форми) первинної сировини у процесі відтворення остаточної продукції» [2].

Здебільшого категорія «технології» є характерною для технічних дисциплін: кібернетики, інформатики, робототехніки та ін.

Проте, вже у 1967 р. видатний польський письменник та філософ С. Лем висунув ідею існування так званих соціальних технологій, під якими він розумів «обумовлені станом знань та суспільною ефективністю способи досягнення цілей, що встановлюються суспільством» [3, с. 22].

Адаптуючи категорію «соціальних технологій» до держави, ми можемо висунути саму ідею державних технологій. На нашу думку, державні технології – це обумовлені станом знань та загальною ефективністю способи досягнення мети, що встановлюється державою.

Усю сукупність державних технологій можна звести до трьох груп: бюрократія (на сьогодні є найбільш поширеною з державних технологій), антибюрократичні державні технології (диктатура, адхократія, креативна корпорація, електронне урядування, соціальна ієрархія, розумна організація та ін.) і державне проектування, яке може існувати як в умовах бюрократії, так і в умовах технологій, що їй протистоять.

Однією з антибюрократичних державних технологій є адхократія (від лат. ad hoc – «для цього», «застосовуючи до цього», спеціально для цього випадку, для певного випадку [4, с. 144]).

Е. Тоффлер розглядає адхократію як структуру «холдингового типу, що координує роботу багатьох тимчасових робочих груп, які виникають і припиняють свою діяльність відповідно до темпів змін у оточуючому організації середовищі» [5, с. 453].

Прикладом реалізації адхократичної моделі був свого часу радянський ядерний проект.

Як відомо, для отримання атомної зброї 20 серпня 1945 р. Державним Комітетом Оборони на чолі із Й. Сталіним було засновано Спеціальний Комітет у складі: Л. Берія (голова), Г. Маленков, М. Вознесенський, Б. Ванников, А. Завенягін, І. Курчатов, П. Капиця, В. Махнеев та М. Первухін. Структура Комітету була практично сітьовою: до його складу входили як деякі частини міністерства оборони, так і підрозділи розвідки

(зокрема, окремі відділи Інформаційного комітету МЗС СРСР), як підприємства, так і інститути з різним підпорядкуванням (наприклад, важкої промисловості та сільськогосподарського машинобудування). При цьому такі структури фактично не підпорядковувались профільним міністерствам, а керувалися безпосередньо Комітетом. Міністри, яким формально підпорядковувались означені підрозділи, насправді й гадки не мали про те, що там відбувається [6, с. 204–205]. На Комітет було покладено «керівництво усіма роботами з використання внутріатомної енергії урану» [7, с. 261]. Більш конкретною метою було створення атомної бомби з потужністю вибуху, що був би еквівалентним вибуху десятків тисяч тон тротилу. Для того, щоб у найкоротші строки досягти цього, було необхідно залучити велику кількість спеціалістів, фінансів та розвідувальних даних. Щодо першого, то загальновідомим є той факт, що коли потрібно було формувати команду для створення атомної бомби, керівнику проекту І. Курчатову наказали дати список усіх потрібних йому спеціалістів. Потім Л. Берія витягнув усіх цих людей з різних інститутів, армії, а декого – із самого ГУЛАГу. Потім кожен залучений Курчатовим до проекту вчений написав свій список – хто потрібен йому. І цих людей також знайшли та залучили до проекту [8, с. 259]. СРСР щедро фінансував створення своєї атомної бомби. Щодо розвідки, то загальновідомим є той факт, що радянські органи державної безпеки тягли атомні секрети практично з усього цивілізованого світу (США, Велика Британія, Німеччина, Японія). Результат – у 1949 р. в Радянському Союзі була випробувана атомна бомба (практично через 4 роки після вибухів у Хіросімі та Нагасакі).

Сьогодні адхократія активно використовується в реалізації глобальних технологічних проектів. Зокрема, загальновідомим є той факт, що світова цивілізація переходить до шостого технологічного укладу, визначальними напрямками розвитку якого стануть «біотехнології, засновані на молекулярній біології та генній інженерії, нанотехнології, системи штучного інтелекту, глобальні інформаційні мережі та інтегровані високошвидкісні транспортні системи» [9, с. 31].

Як ми бачимо, одним із напрямків подальшого технологічного розвитку людства стають нанотехнології, вищим втіленням яких будуть наноасемблери (реплікатори) – молекулярні

машини, які можуть бути запрограмовані «будувати практично будь-яку молекулярну структуру або устрій з більш простих хімічних будівельних блоків» [10].

Як уявляється, нанопроєкт також потребує аналогічного підходу. Зокрема, професор Г. Малінецький, звертаючи нашу увагу на американський підхід до розвитку нанотехнологій, наголошує: «Давайте подивимось, як нанотехнології розвивають у нашого головного супротивника – Сполучених Штатах. З чого вони розпочали?»

Вони зрозуміли, що до мети можна йти не лише від найпростіших структур, від рівня атомів до створення складних об'єктів, але можна рухатися інакше: спочатку розібратися з організацією складних систем. Зрозуміти, чого ж ми хочемо сконструювати і на яких принципах – і потім для цього шукати адекватний будівельний матеріал на нанорівні. В США комплекс досліджень, пов'язаних з таким підходом, називається «NanoBioInfoCognito». Тобто американці від самого початку зрозуміли, що нанотех міцно пов'язаний з генно-інженерними (біологічними), інформаційними та когнітивними технологіями (технологіями пізнання). На цьому перетині народжуються нові напрямки в прикладній математиці, які дають принципово нові можливості. Зазвичай їх називають біообчислювальними чи нейронаукою...

У 2000 році американці випустили «білу книгу» з нанотехнологій, де чесно визнали: перших наслідків роботи слід чекати мінімум через десятиліття. Зате вони скрупульозно збрали інформацію про те, що в країні вже зроблене у сфері нанотеху, які вчені (з указівкою їхніх координат) працюють за заданою тематикою і яких успіхів вони досягли. Тобто було сформоване експертне співтовариство» [8, с. 254–255].

В результаті на сьогодні США – провідна країна в галузі нанотехнологій. Зокрема, загальновідомим є той факт, що у 2009 р., враховуючи колосальний потенціал нанотехнологій у медичній сфері, промисловості, авіонавтиці та комерційному застосуванні, в рамках Національної ініціативи в області нанотехнологій на дослідження США виділили 1,5 млрд. дол. У доповіді ж про нанотехнології урядового Національного наукового фонду говориться: «Нанотехнології можуть у перспективі зробити людину розумнішою, забезпечити стійке покращення ма-

теріалів, води, енергії та продовольства, захистити від невідомих бактерій та вірусів» [11, с. 269].

Таким чином, використання нових державних технологій не лише дозволить подолати бюрократизм і корупцію, а й дасть новим парламентарям нові теоретичні підходи до реалізації національних проєктів в Україні, адже в умовах постіндустріальної революції, яка відбувається зараз у світі, «головним при прийнятті рішень та управлінні змінами» стає домінування теоретичних знань [12, с. 25].

Список використаних джерел:

1. Злотников Р. В. Царь Федор. Ещё один шанс...: Фантастический роман. – М.: «Издательство АЛЬФА-КНИГА», 2010. – 380 с. – (Фантастическая история).
2. Рыбалкина М. Нанотехнологии для всех. Большое в малом [Электронный ресурс] / Мария Рыбалкина; Nanotechnology News Network. – Режим доступа: <http://www.nanonewsnet.ru/files/users/ul/download-book.png>.
3. Лем С. Сумма технологии / С. Лем; [пер. с польск. под ред. С. Переслегина и Н. Ютанова]. – М.: АСТ; СПб.: Terra Fantastica, 2002. – 668 с. – (Philosophy).
4. Тоффлер Э. Шок будущего / Э. Тоффлер; [пер. с англ. К. Бурмистрова]. – М.: АСТ, 2001. – 560 с. – (Philosophy).
5. Тоффлер О. Адаптивная корпорация / О. Тоффлер; [пер. с англ.] // Новая постиндустриальная волна на Западе: антология / [ред. В. Л. Иноземцев]. – М.: Academia, 1999. – С. 448–462.
6. Калашников М. Новая опричнина, или Модернизация по-русски / Максим Калашников, Виталий Аверьянов, Андре Фурсов. – М.: ФОЛИО, 2011. – 448 с.
7. Берия С. Мой отец – Лаврентий Берия / С. Берия. – М.: Современник, 1994. – 431 с. – (Осмысление века: дети об отцах).
8. Калашников М. Цунами 2010-х годов / М. Калашников. – М.: ФОЛИО, 2008. – 575 с.
9. Глазьев С. Ю. Развитие российской экономики в условиях глобальных технологических сдвигов / С. Ю. Глазьев // Будущее России. Вызовы и проекты: Экономика. Техника. Инновации / под ред. Г. Г. Малинецкого. – М.: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2009. – С. 19–96.

10. Дрекслер Э. К. Машины создания. Грядущая эра нанотехнологий [Электронный ресурс] / Эрик К. Дрекслер; [пер с англ. М. Свердлова]. – Режим доступа: http://www.scorcher.ru/art/long_life/nano.htm.
11. Каку М. Физика будущего / Митио Каку; [пер. с англ. Н. Лисовой]. – [2-е изд.]. – М.: Альпина нон-фикшн, 2013. – 584 с.
12. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования / Даниел Белл; [пер. с англ. под ред. В. Л. Иноземцева]. – М.: Academia, 1999. – 956 с.

КОДИФІКАЦІЇ КАНОНІЧНОГО ПРАВА ЗАХІДНОЇ (РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ) ЦЕРКВИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

УХАЧ Василь Зіновійович,
*к. і. н., доцент кафедри теорії та історії
держави і права юридичного факультету
Тернопільського національного економічного
університету*

Актуальність тематики обумовлена складністю процесів, які відбуваються у сучасному світі, кризою духовності й моральності, уніфікацією й стандартизацією мислення, знищенням вікових традицій, що історично були пов'язані з релігією. Намагаючись перебороти духовну кризу, правова, філософська, релігієзнавча й культурологічна думка у ХХІ ст. все більше звертається до проблеми духовних цінностей права, релігії.

Канонічне право, виступаючи духовною аналітикою сьогодення, має досить глибоке коріння. Водночас, місце канонів у державі незначне. Політика влади спрямована на задоволення різноманітних стратегічно важливих інтересів, але аж ніяк не на зміцнення правової культури суспільства. Є підстави стверджувати про відверте нехтування основних принципів моралі, відсутність певного апарату відновлення загальнолюдських, духовних цінностей суспільства. Звернення до церковного права актуалізує дослідження глибин Святого Письма як джерела

нормативних моделей, що вплинули на процес формування сучасної правової культури [4, с. 41].

Науковий інтерес до феномену Церкви зумовлюється, в першу чергу, методологічним переосмисленням розуміння суті Церкви як соціальної інституції та її ролі в усіх сферах суспільства під впливом суттєвих світоглядно-ідеологічних змін. По-друге, принципи організації та функціонування Церкви, а відповідно і правового регулювання, є суспільно-значущим важливим структурним елементом соціалізації людини. По-третє, є загальновідомим, що формування сучасних правових систем проходило під безперечним впливом та принциповою участю Церкви як організації безпосередньо та релігії як елемента формування правосвідомості населення. Таким чином, дослідження джерел, інститутів, принципів та правових норм канонічного права дає нам можливість краще переосмислити окремі елементи та причинно-наслідкові зв'язки в праві сьогодення.

У праві Церкви розрізняють два типи правових джерел: внутрішні (матеріальні) та зовнішні (формальні – окремі канонічні закони чи норми). Останні якраз і пов'язані з довгим процесом кодифікації церковних законів.

Метою окресленого наукового дослідження є порівняльно-правовий аналіз канонічних кодифікацій сучасності у західній Церкві. Виходячи з мети, у статті поставлено наступні *завдання*: по-перше, проаналізувати причини, етапи, особливості, хід систематизації канонічного права Римо-Католицької церкви; по-друге, розкрити зміст, нововведення, недоліки та значення Кодексів 1918 та 1983 років.

Зазначимо, що в останнє десятиріччя значно зріс інтерес, а отже і кількість наукових досліджень канонічного (церковного) права. *Історіографію* окресленої теми дослідження умовно можна поділити на зарубіжну та вітчизняну. До першої групи слід віднести роботи Дж. Г. Бермана, Е. Аннерса, Л. Джерози, П. Ерде, В. Ципіна, Н. Суворова, А. Вишневського, М. Вар'яса та ін., до кагорти вітчизняних – Ю. Оборотова, О. Волощенко, О. Васяновича, Н. Толкачову, П. Яроцького, С. Місевича, Л. Лубського, С. Сливку, Б. Совенка, А. Гулія, І. Бальжик та ін.

Потреба Церкви у створенні і зберіганні якоїсь певної правової визначеності, а також у правильному застосуванні окремих норм, зумовила необхідність укладення збірників, які би